

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ : การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

๑. จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน (ท ๑.๑ ม. ๒/๒)
๒. เขียนผังความคิด เพื่อแสดงความเข้าใจบทเรียนต่างๆ ที่อ่าน (ท ๑.๑ ม. ๒/๓)
๓. อภิปรายแสดงความคิดเห็น และข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน (ท ๑.๑ ม. ๒/๔)
๔. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน
(ท ๑.๑ ม. ๒/๕)
๕. ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผล
ของงานเขียน (ท ๑.๑ ม. ๒/๖)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกวิธีการ ความสำคัญ และขั้นตอนของการอ่านจับใจความสำคัญได้
๒. เขียนผังความคิดแสดงใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
๓. เขียนสรุปความหมายของใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
๔. ตอบคำถาม ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้
๕. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุนและข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

๑. ลักษณะของใจความสำคัญ และการพิจารณาตำแหน่งของใจความสำคัญ
๒. วิธีการจับใจความสำคัญ และหลักการจับใจความสำคัญ
๓. วิธีการอ่านจับใจความด้วยเทคนิค SQ๔R
๔. ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ส่วนประกอบของ แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. แบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ
๒. ใบความรู้
๓. แบบฝึกเสริมทักษะ
๔. แบบทดสอบหลังเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ
๕. เฉลยแบบทดสอบ
๖. แนวคำตอบของกิจกรรมการเรียนรู้
๗. บรรณานุกรม

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมายกากบาท X ลงในกระดาษคำตอบ

๑. ข้อใดคือหลักการอ่านจับใจความสำคัญ

- ก. ค้นหาสาระ
- ข. ค้นหาข้อคิดเห็น
- ค. ค้นหาข้อเท็จจริง
- ง. ค้นหาความสำคัญ

๒. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. ใจความสำคัญคือข้อความที่เป็นความจริง ไม่ใช่ข้อคิดเห็น
- ข. เราไม่ควรใช้สำนวนภาษาของตนเอง เมื่อต้องการสรุปใจความสำคัญ
- ค. การอ่านจับใจความสำคัญคือการเพื่อกำยาละเอียดให้ได้มากที่สุด
- ง. ใจความสำคัญของข้อความหนึ่งๆ หรือย่อหน้าหนึ่งๆ ส่วนมากจะมีเพียงประการเดียว

๓. ใจความสำคัญมีลักษณะอย่างไร

- ก. เป็นคำ
- ข. เป็นวลี
- ค. เป็นประโยค
- ง. เป็นอนุเจต

๔. ใจความสำคัญของเรื่อง เราจะพบได้ในส่วนใดของเรื่อง

- ก. ตอนต้นของเรื่อง
- ข. ตอนท้ายของเรื่อง
- ค. ตอนกลางของเรื่อง
- ง. ทั้งตอนต้น ตอนกลาง และตอนท้ายของเรื่อง

๕. การอ่านจับใจความข้อความส่วนใดที่ไม่ควรตัดออกไป

- ก. ชื่อเรื่อง
- ข. ตัวอย่าง
- ค. คำอธิบาย
- ง. การให้เหตุผล

๖. การที่จะเข้าใจเรื่องราวในหนังสือผู้อ่านต้องใช้วิธีอ่านอย่างไร

- ก. อ่านตีความตลอดทั้งเรื่อง
- ข. อ่านจับใจความสำคัญ
- ค. อ่านแล้วหาความหมายของคำในเรื่อง
- ง. อ่านแล้วสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

อ่านเรื่องต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๗ - ๑๐

เครื่องดื่มน้ำเพื่อสุขภาพที่สมบูรณ์แบบที่สุด เมื่อมีการประชุมหลายบริษัท เขาเสิร์ฟน้ำขิงร้อน แทนเครื่องดื่มอย่างอื่น ผู้เข้าร่วมประชุมพอใจที่จะดื่มมาก เพราะน้ำขิงเป็นยาดสมุนไพรบำรุงสุขภาพอนามัย นอกจากน้ำขิงจะดื่มสดชื่นแล้ว ยังคุณธรรมาของร่างกาย ขับลม แก้อาการท้องอืดเปรี้ยวได้อีกด้วย

๗. สารที่ได้อ่านเป็นสารประเภทใด

- ก. ให้ข้อคิด
- ข. เชิญชวน
- ค. ให้ความรู้
- ง. ให้ความเพลิดเพลิน

๘. จากเรื่องที่ได้อ่าน ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น

- ก. น้ำขิงมีผลต่อสุขภาพ
- ข. น้ำขิงเป็นเครื่องดื่มชนิดร้อน
- ค. ในการประชุมมีการเสิร์ฟเครื่องดื่ม
- ง. เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพที่สมบูรณ์แบบที่สุด

๙. “คุมธาตุ” หมายความว่าอย่างไร

- ก. ดูแลผิวพรรณ หน้าตา เลือดลม
- ข. คุมแรงธาตุที่อยู่ในร่างกายให้เป็นปกติ
- ค. ทำให้ธาตุทั้งสี่ในร่างกายเป็นปกติอย่างสม่ำเสมอ
- ง. คุม ดูแล รักษาให้ระบบต่างๆ ในร่างกายทุกระบบมีพลัง

๑๐. ใจความสำคัญของข้อความนี้ คือข้อใด

- ก. เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ เพื่อความแข็งแรงของร่างกายคือน้ำขิง
- ข. ขิงช่วยให้สุขภาพสมบูรณ์ ร่างกายสดชื่น ในการประชุมมักจะใช้กัน
- ค. น้ำขิงร้อนๆ ช่วยทำให้สุขภาพสมบูรณ์ร่างกายสดชื่น มีผู้นิยมใช้กันแพร่หลาย
- ง. เครื่องดื่มที่สามารถคุมธาตุของร่างกาย ขับลม แก้อท้องเพื่อเรอเปรี้ยว คือน้ำขิงเท่านั้น

ตอบคำถามกันถูกต้อง
หรือเปล่าครับ ?

ใบความรู้ที่ ๑

การอ่านจับใจความสำคัญ

ความหมายการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น เก็บจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง เก็บเนื้อเรื่องที่สำคัญ เก็บความรู้หรือข้อมูลที่นาสนใจตลอดจน แนวความคิดหรือทัศนะของผู้เขียน

ใจความสำคัญ หมายถึง ใจความสำคัญและเด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้า สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่นๆ ในย่อหน้านั้น หรือเป็นประโยคที่สามารถเป็นหัวเรื่องย่อหน้านั้นได้ ถ้าตัดเนื้อความของประโยคอื่นออกหมด หรือสามารถเป็นใจความหรือ ประโยคเดี่ยวๆ ได้โดยไม่ต้องมีประโยคอื่นประกอบ ในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญ เพียงประโยคเดียว หรืออย่างมากไม่เกิน ๒ ประโยค

ลักษณะของใจความสำคัญ

ใจความสำคัญมีลักษณะ ดังนี้

๑. ใจความสำคัญ เป็นข้อความที่ทำหน้าที่คลุมใจความของข้อความอื่นๆ ในตอนนั้นๆ ได้หมด ข้อความนอกนั้นเป็นเพียงรายละเอียดหรือส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น
๒. ใจความสำคัญของข้อความหนึ่งๆ หรือย่อหน้าหนึ่งๆ ส่วนมากจะมีเพียงประการเดียว
๓. ใจความสำคัญส่วนมากมีลักษณะเป็นประโยคอาจจะเป็นประโยคเดียวหรือประโยคซ้อนก็ได้ แต่ในบางกรณีใจความสำคัญไม่ปรากฏเป็นประโยค เป็นเพียงใจความที่แฝงอยู่ในข้อความตอนนั้นๆ
๔. ใจความสำคัญที่มีลักษณะเป็นประโยคส่วนมากจะปรากฏอยู่ต้นข้อความ

การพิจารณาตำแหน่งของใจความสำคัญ

ใจความสำคัญจะปรากฏอยู่ในตำแหน่งของข้อความดังต่อไปนี้

๑. ใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแต่ละย่อหน้า ดังนี้

๑.๑ ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งต้นของย่อหน้า และมีรายละเอียดวางอยู่ในตำแหน่งถัดไป

๑.๒ ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งท้ายของย่อหน้า โดยกล่าวถึงรายละเอียดต่างๆ อย่างคลุมๆ ไว้ก่อนในตอนต้น

๑.๓ ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งต้นและท้ายย่อหน้า มีรายละเอียดอยู่ตรงกลาง

๑.๔ ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งกลางย่อหน้า มีรายละเอียดอยู่ตอนต้นกับตอนท้าย

๒. อ่านจับใจความสำคัญที่ปรากฏรวมอยู่ในหลายๆ ย่อหน้า การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญแบบนี้ มีหลักสำคัญของการปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ อ่านอย่างคร่าวๆ พอเข้าใจ

๒.๒ อ่านให้ละเอียด

๒.๓ อ่านแล้วถามตัวเองว่า เรื่องนี้มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม อนึ่ง การตั้งคำถามไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทั้งหมด อาจจะต้องเปลี่ยนไปตาม เงื่อนไขของงานเขียน เช่น เรื่องอะไร ใครเป็นผู้เขียน ความว่าอย่างไร

๒.๔ รวบรวมคำตอบจากข้อ ๒.๓ มาเรียบเรียงให้สละสลวย และมีความเหมาะสมตามลำดับความสำคัญของเนื้อความ

ใจความสำคัญอยู่ตอนต้นย่อหน้า

ความสมบูรณ์ของชีวิตมาจากความเข้าใจชีวิตเป็นพื้นฐาน คือ เข้าใจธรรมชาติ เข้าใจความเป็นมนุษย์ และความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ มีความรัก ความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์และธรรมชาติอย่างจริงจัง

ใจความสำคัญอยู่ตอนท้ายย่อหน้า

ความเครียดทำให้เพิ่มฮอร์โมนอะดรีนาลีนในเลือด ทำให้หัวใจเต้นเร็ว เส้นเลือดบีบตัว กล้ามเนื้อแข็งตึง ระบบย่อยอาหารผิดปกติเกิดอาการปวดหัว ปวดท้อง ใจสั่น แข็งขาอ่อนแรง **ความเครียดจึงเป็นตัวการให้แก่เร็ว**

ใจความสำคัญอยู่ตอนกลางย่อหน้า

โดยทั่วไปผักที่ขายตามท้องตลาดส่วนใหญ่เกษตรกรมักใช้สารกำจัดศัตรูพืช หากไม่มีความรอบคอบในการใช้ จะทำให้เกิดสารตกค้าง ทำให้มีปัญหาต่อสุขภาพ **ฉะนั้นเมื่อซื้อผักไปรับประทานจึงควรล้างผักด้วยน้ำหลายๆครั้ง** เพราะจะช่วยกำจัดสารตกค้างไปได้บ้าง บางคนอาจแช่ผักโดยใช้น้ำผสมโซเดียมไบคาร์บอเนตก็ได้ แต่อาจทำให้วิตามินลดลง

ใจความสำคัญอยู่ทั้งตอนต้นและตอนท้ายย่อหน้า

การรักษาศิลปะเพื่อบังคับตนเองให้มีระเบียบวินัยในการทำทุกสิ่งทุกอย่าง เช่น เรามาอยู่วัดมานั่งขาวหม่นขาว ไม่ใช่ถือแต่ศีลแปดข้อเท่านั้น แต่เราต้องนึกว่าศีลนั้นคือความมีระเบียบ มีวินัย เราเดินอย่างมีระเบียบมีวินัย นั่งอย่างมีระเบียบ กินอย่างมีระเบียบ ทำอะไรก็ทำอย่างมีระเบียบนั้น เป็นคนที่มีศีลถ้าเราไม่มีระเบียบก็ไม่มีศีล

ใจความสำคัญไม่ปรากฏในส่วนใด ต้องสรุปเอง

การเดิน การว่ายน้ำ การฝึกโยคะ การออกกำลังกายด้วยอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนการหายใจลึกๆ ล้วนมีส่วนทำให้สุขภาพแข็งแรง

ใจความสำคัญคือ การทำให้สุขภาพแข็งแรงทำได้หลายวิธี

นอกจากนี้แล้ว การอ่านจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า การพยายามค้นหาประโยคหรือข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่นๆ ในย่อหน้าไว้ทั้งหมดแล้ว ยังอาจใช้กลวิธีการจับใจความสำคัญอย่างง่ายๆ ด้วยการตัดประโยค หรือข้อความที่เป็นส่วนขยายแต่ละย่อหน้าออกไปให้หมด ในที่สุดก็จะเหลือส่วนที่เป็นใจความสำคัญของย่อหน้าได้เช่นกัน ส่วนที่ไม่ใช่ใจความสำคัญซึ่งควรตัดออกไปในแต่ละย่อหน้า ได้แก่ สิ่งต่างๆต่อไปนี้

๑. ส่วนขยายหรือรายละเอียด
๒. ข้อเปรียบเทียบต่างๆ
๓. ตัวอย่างประกอบ
๔. คำศัพท์สำนวนหรือโวหาร
๕. ตัวเลข สถิติที่เป็นรายละเอียด
๖. คำถามและคำอธิบายของผู้เขียน
๗. ชื่อบุคคลที่ผู้เขียนอ้างอิงโดยไม่เน้นความสำคัญ
๘. ย่อหน้าพิเศษบางย่อหน้าที่เป็นส่วนขยายความหรือตัวอย่างของเรื่อง

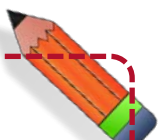
ที่มา : จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิ่มสำราญ. (๒๕๔๗).

แบบฝึกเสริมทักษะที่ ๑

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงหน้าข้อความที่ถูกต้องและทำเครื่องหมายผิด (✗) ลงหน้าข้อความที่ผิด

✓ **ตัวอย่าง** การอ่านอย่างคร่าวๆ พอเข้าใจ คือ ขั้นตอนแรกของการอ่านจับใจความสำคัญ

- _____ ๑. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
- _____ ๒. ใจความสำคัญเป็นแก่นของย่อหน้าสามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่นๆ ในย่อหน้านั้นและสามารถเป็นใจความหรือประโยคเดี่ยวๆ ได้
- _____ ๓. การที่รู้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ไม่ใช่วิธีการจับใจความสำคัญ
- _____ ๔. การหาใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าทำได้โดยขีดเส้นใต้แล้วนำมาเรียงต่อกัน โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง
- _____ ๕. ควรใช้สำนวนภาษาของตนเองในการเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่
- _____ ๖. แม้ว่าจะตัดข้อความส่วนอื่นออกคงไว้แต่ใจความสำคัญก็ยังสามารถเข้าใจเนื้อหาได้
- _____ ๗. ใจความสำคัญอาจปรากฏอยู่ส่วนต้น ส่วนท้าย หรือส่วนกลางของย่อหน้า หรือทั้งส่วนต้น และส่วนปลายก็ได้
- _____ ๘. การทำบันทึกย่อเป็นส่วนหนึ่งของการอ่านจับใจความสำคัญที่ดีและได้ผล
- _____ ๙. เราต้องอ่านข้อความทั้งหมดของย่อหน้าอย่างละเอียดจึงจะเข้าใจใจความสำคัญได้
- _____ ๑๐. ใจความสำคัญที่มีลักษณะเป็นประโยค ส่วนมากจะปรากฏอยู่ต้นข้อความ

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูก ได้ข้อละ ๑ คะแนน ☐ ไม่ผ่านเกณฑ์ ได้ ๐-๗ คะแนน ☐ ผ่านเกณฑ์ ได้ ๘-๑๐ คะแนน

ใบความรู้ที่ ๒

วิธีการจับใจความสำคัญ

วิธีจับใจความสำคัญหลายอย่าง ขึ้นอยู่กับความชอบว่าจะทำอะไร เช่น ชิดเส้นใต้ หรือตีเส้นล้อมกรอบข้อความสำคัญ การใช้สีต่างๆ กัน แสดงความสำคัญมากน้อยของข้อความ การทำบันทึกย่อก็เป็นขบวนการส่วนหนึ่งของการอ่านจับใจความสำคัญที่ดีและได้ผล แต่ผู้อ่านควรย่อด้วยภาษาและสำนวนของตนเอง ไม่ควรย่อด้วยการตัดเอาความสำคัญมาเรียงต่อกัน เพราะวิธีนี้อาจทำให้ผู้อ่านพลาดสาระสำคัญบางตอนไป อันเป็นเหตุให้การตีความผิดพลาดเคลื่อนได้

วิธีจับใจความสำคัญ มีหลักดังนี้

๑. พิจารณาทีละย่อหน้า หาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
๒. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดออกได้ เช่น ตัวอย่าง สำนวนโวหาร อุปมาอุปไมย (การเปรียบเทียบ) ตัวเลข สถิติ ตลอดจนคำถามหรือคำพูดของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ
๓. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

หลักการจับใจความสำคัญ

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน
  ๒. อ่านเรื่องราวอย่างคร่าวๆ พอเข้าใจ และเก็บใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
  ๓. เมื่ออ่านจบให้ตั้งคำถามตนเองว่า เรื่องที่อ่าน มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร
  ๔. นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเอง
- เพื่อให้เกิดความสละสลวย

การอ่านจับใจความเพื่อหาคำสำคัญ

การอ่านจับใจความเพื่อหาคำสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อค้นหาคำสำคัญที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง เพราะคำสำคัญจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาเรื่องราวได้ ก่อนที่จะอ่านรายละเอียดต่อไป

ความหมายของคำสำคัญ

คำสำคัญ หมายถึง คำที่บ่งบอกสาระสำคัญของเรื่อง หรือคำที่มีความหมายพิเศษเพื่อกำหนดเป้าหมายที่จะนำไปสู่แนวคิดของเรื่อง ซึ่งในเรื่องอาจมีคำสำคัญหลายคำก็ได้และเมื่อนำคำเหล่านั้นมาเรียบเรียงจะทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านอย่างคร่าวๆ

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๐).

แบบฝึกเสริมทักษะที่ ๒

คำชี้แจง ให้พิจารณาคำที่กำหนดให้ ว่าคำใดไม่เข้าพวก

ตัวอย่าง นก หนู ผีเสื้อ ไก่ เป็ด

คำตอบ หนู

๑. จักรยาน รถตุ๊ก เฮลิคอปเตอร์ รถไฟ ซาเล้ง

คำตอบ .....

๒. วินัย กฎระเบียบ ฝ่าฝืน ข้อบังคับ

คำตอบ.....

๓. รื่นเริง สนุกสนาน วุ่นวาย เฮฮา ครื้นเครง

คำตอบ.....

๔. บุปผา บุขบา โกสุม อัมพร มาลี

คำตอบ.....

๕. ถ้วย ช้อน ชาม กะละมัง จาน

คำตอบ.....

๖. เคารพ รัก เรียบร้อย นับถือ บูชา

คำตอบ.....

๗. ระลึกถึง ห่วงหา เวทนา อารมณ์ คิดถึง

คำตอบ.....

๘. โกโก้ โอวัลติน ชา ปาล์ม กาแฟ

คำตอบ.....

๙. ตึกแก จิ้งจก จระเข้ จิ้งเหลน กิ้งก่า

คำตอบ.....

๑๐. บิดา มารดา น้องชาย สะไ้ ยายทวด

คำตอบ.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูก ได้ข้อละ ๑ คะแนน ☐ ไม่ผ่านเกณฑ์ ได้ ๐-๗ คะแนน

☐ ผ่านเกณฑ์ ได้ ๘-๑๐ คะแนน

แบบฝึกเสริมทักษะที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้ประโยคที่เป็นใจความสำคัญ

ตัวอย่าง

ประเพณีบวชช้างหรือที่เรียกว่า แห่ช้างอยู่เคียงคู่ผู้คนที่มียายเลือดไทยพวนมานานแล้ว คือ การนำช้างมาร่วมในพิธีบรรพชาอุปสมบท มาจากคติความเชื่อทางพุทธศาสนาว่า พระเวสสันดร ให้ช้างปัจจัยนาเคนทร์อันเป็นช้างเผือกคู่บารมีที่ ชาวเมืองเชตุรถือว่าเป็นมงคลหัตถ์แก่ พราหมณ์ทั้ง ๘ จากแคว้นกลิงคราชภูริที่มาทูลขอเพื่อเป็นมงคลแก่บ้านเมืองที่ประสบ ทุพภิกขภัย ความเชื่อนี้เกี่ยวข้องกับอีกตำนานหนึ่ง คือ ตอนที่พระเจ้ากรุงสัณชัย พระราชบิดา ของพระเวสสันดรขอให้พระเวสสันดรกลับมาเป็นกษัตริย์ตามเดิมนั้น พระองค์ได้จัดขบวนช้าง ม้าและรถประดับประดาเหมือนออกศึกสงครามให้สมเกียรติเพื่อไปรับพระเวสสันดรและ พระนางมัทรีขบวนแห่ขับด้วยมโหรีและการละเล่นต่างๆเป็นการเฉลิมฉลอง

ที่มา : kanruthai๑๘๘. ประเพณีวัฒนธรรม/กิจกรรมของจังหวัดสุโขทัย. สืบค้นเมื่อ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๙, จาก <https://sites.google.com/site/kanruthai๑๘๘/home/๕-prapheni-wathnthrrm-kickrm-khxng-canghwad-sukhothay>

๑. คงปฏิเสธไม่ได้ว่าในปัจจุบันโลกของเรามีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ความรุนแรงมากขึ้น อาทิ ภาวะโลกร้อนที่ส่งผลให้สภาพภูมิอากาศมีความแปรปรวนเพิ่มขึ้นในหลายพื้นที่ ภาวะมลพิษทางน้ำและอากาศ สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ไม่ดี สิ่งเหล่านี้ล้วนมาจากการกระทำของมนุษย์ ที่ขาดความรับผิดชอบ และยังไม่ได้ รับการแก้ไขหรือพัฒนาให้ดีขึ้น

ที่มา : กฤษฎา หิรัญสี. (๒๕๖๐). ก้าวแรก “แนวคิดการธนาคารที่ยั่งยืน”. กรุงเทพฯ : ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย.

๒. โคลิก หรือ โคลิค (Colic หรือ Baby colic) เป็นอาการที่พบได้บ่อยในเด็กแรกเกิด อายุตั้งแต่ ๓ สัปดาห์ถึง ๓ เดือน เด็กจะร้องมาก ร้องนานและมักชอบร้องตอนกลางคืน โดยจะร้องจนตัวอ่อ ทำให้เกิดความเครียดและความวิตกกังวลกับพ่อแม่และครอบครัวมาก คนรุ่นก่อนจึงมักเรียกว่า “เด็กร้องรื้อยวัน” อาการที่ทำให้เกิดเป็นเรื่องของ การปวดท้อง ไม่สบายท้องของเด็ก

ที่มา : อรุณี เจตศรีสุภาพ. โคลิก (Baby colic) : เด็กร้องรื้อยวัน. สืบค้นเมื่อ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <http://haamor.com/th/โคลิก/>

๓. คนหัวล้านมักจะเจ้าชู้และเจ้าเล่ห์ ซึ่งได้ต้นแบบมาจากขุนช้างในวรรณคดี ทำให้คนโบราณเชื่อว่า คนลักษณะแบบนี้จะมีนิสัยเหมือนขุนช้าง

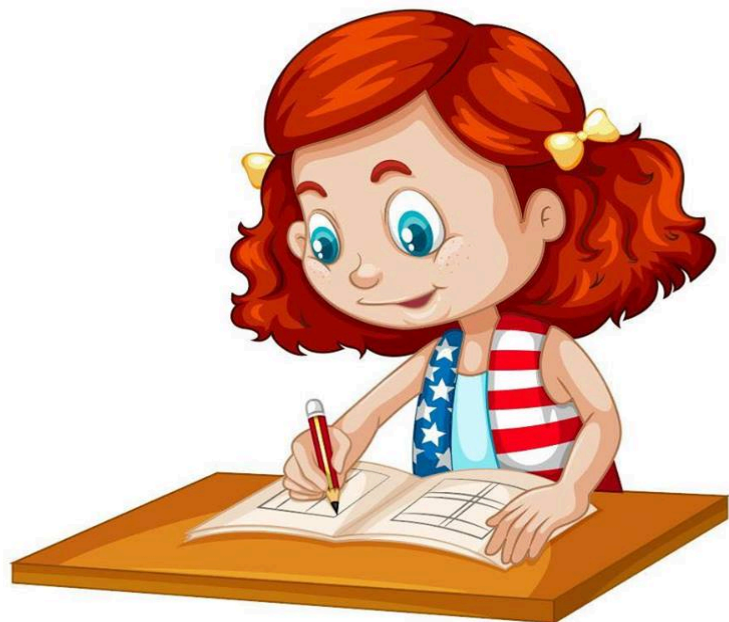
ที่มา : สนุกดอทคอม. ๖๐ ความเชื่อของไทย ไม่เชื่ออย่าลบหลู่. สืบค้นเมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <http://horoscope.sanook.com/๖๓๙๖๑/>

๔. สังคมไทยเคารพศรัทธาต่อพระภิกษุมาก เนื่องเพราะเชื่อว่า พระภิกษุ นั้นเป็นผู้มีความรู้มากกว่าฆราวาส เป็นผู้ทรงศีล ย่อมพูดแต่สิ่งเท็จจริง และเป็นครูบาอาจารย์ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนที่มีต่อวัดจึงผูกพันแนบแน่นกับวิถีชีวิตของ ทุกคนนับแต่เกิดจนตาย คำสั่งสอนจึงได้รับความเชื่อถืออย่างไ้ความคลางแคลงใจ ดังนั้นพระสงฆ์จึงกลายเป็นที่พึ่งของสังคมในทุกๆ เรื่อง ไม่ว่าในทางที่เป็นมงคลและอัปมงคล

ที่มา : ธรรมรัตน์ แววศรี. ความสำคัญของวัดที่มีต่อวิถีชีวิตคนไทย. สืบค้นเมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <http://thammarat๕๒๖๓.blogspot.com/>

๕. ศิลปะแห่งการฟังนั้นไม่ได้หมายถึงการนั่งนิ่ง ปล่อยให้คนอื่นพูดอย่างเดียว แล้วฟังเหมือนฟังเทศน์ การทำเช่นนั้นง่ายเกินไปกว่าที่จะนับว่าเป็นศิลปะ ศิลปะการฟังจึงหมายถึงความสามารถที่จะชักจูงผู้พูดให้หันเหเข้าหาเรื่องที่เขานัดที่สุด คือแสดงให้เห็นว่า ตนกำลังฟังคำพูดของเขาด้วยความตั้งใจ อยากรู้อยากฟังจริงๆ รู้จักสอดคำถามในโอกาสที่เหมาะสม รู้จักปล่อยให้ผู้พูด พูดจนสิ้นกระแสความ และรู้จักช่วยผู้พูดที่กำลังหมดเรื่องพูดให้กลับมีเรื่องขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เขาพูดได้ต่อไป

ที่มา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตวังไกลกังวล. การอ่าน.
สืบค้นเมื่อ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <http://www.kkw.rmutr.ac.th/thai๑/webpages/postest.html>

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูก ได้ข้อละ ๒ คะแนน ☐ ไม่ผ่านเกณฑ์ ได้ ๐-๗ คะแนน ☐ ผ่านเกณฑ์ ได้ ๘-๑๐ คะแนน

แบบฝึกเสริมทักษะที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วสรุปใจความสำคัญ

ตัวอย่าง ต้นมะยงชิดนั้น เป็นต้นไม้ที่ทนทุกสภาพอากาศ แต่ด้วยนิสัยของมันแล้ว จะขึ้นชอบอากาศร้อนชื้นมากกว่า เป็นพืชที่ทนต่อความร้อนและ มีความแข็งแรงมาก จึงไม่ต้องบำรุงมากเท่าไรนัก

สรุปใจความสำคัญ

ต้นมะยงชิดเป็นต้นไม้ที่ทนทุกสภาพอากาศ แต่จะขึ้นชอบอากาศร้อนชื้นมากกว่า

ที่มา : ธเนตร. ๑๐๘ อาชีพทำเงิน / ‘มะยงชิด’ ผลไม้รสเลิศหนึ่งปีออกผลแค่ครั้งเดียว.
สืบค้นเมื่อ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <https://news.mthai.com/economy-news/๖๑๘๑๒๙.html>

๑.

เครียด คือภาวะทางร่างกายและจิตใจที่แสดงอาการต่างๆ ตอบสนองต่อสถานการณ์ ความเปลี่ยนแปลง ความต้องการ หรือความคับข้องใจที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน จนทำให้เกิดความไม่สบายใจ และหากเกิดความเครียดมากๆ ก็อาจนำไปสู่การเกิดปัญหาสุขภาพได้ ดังนั้น ทุกคนควรมีวิธีจัดการและรับมือกับความเครียด เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและความสุขสมดังใน ชีวิต

ที่มา : POPPAD. เคล็ดไม่ลับ รับมือความเครียด. สืบค้นเมื่อ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๙.
จาก <https://www.pobpad.com/เคล็ดไม่ลับ-รับมือกับความเครียด>

สรุปใจความสำคัญ

.....
.....

๒. การผัดวันประกันพรุ่งในระยะยาวเป็นสาเหตุของความผิดพลาดในชีวิต การที่เราผัดวันประกันพรุ่ง ทำให้เราเสียเวลา เสียโอกาส เรื่องเล็กๆ น้อยๆ ในแต่ละวัน มันจะทำให้เราผัดวันประกันพรุ่ง ทำให้เราเสียเวลา เสียโอกาส ที่จะทำงานตามเป้าหมายให้เสร็จ แต่พอใกล้ถึงวันกำหนดส่ง เราจะรีบทำงานนั้นอย่าง- เอาเป็นเอาตาย ทำให้เราลืมเรื่องสนุกเล็กๆ น้อยๆ แล้วมุ่งมั่นปั่นงานให้เสร็จ แต่ถ้างานนั้นไม่มี กำหนดส่ง เราก็มักจะผัดวันประกันพรุ่งไปเรื่อยๆ ทำให้ในระยะยาวเราจะรู้สึกผิดและทำให้เรา ไม่มีความสุขได้

ที่มา : Nice to fit. **แรงบันดาลใจ.** สืบค้นเมื่อ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๙.
จาก <https://www.nicetofit.com/>

สรุปใจความสำคัญ

.....
.....

๓. เด็กๆ วัยรุ่นบอกว่าการที่เขาแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีนั้นจริงๆ แล้วเขาเสียใจมาก รู้สึกผิด รู้ว่าไม่ดีแต่เขาก็ยังไม่อยากจะทำในตอนนี้ แผลความหมายของความรู้สึกนี้ได้ว่า เป็นเพราะ ยังคงมีความรู้สึกต่อต้านผู้ใหญ่อยู่ซึ่งเป็นภาวะปกติของวัยรุ่น จุดนี้เป็นจุดที่ผู้ใหญ่ ต้องระวังเป็นพิเศษสักหน่อยในการแสดงอารมณ์กับวัยรุ่น การใช้อารมณ์จะก่อให้เกิดผลเสีย มากทีเดียว ดังนั้นใช้เหตุผลดีกว่าครับ

ที่มา : Momypedia. **เข้าใจนิสัยวัยรุ่น.** สืบค้นเมื่อ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <http://www.rakluke.com>

สรุปใจความสำคัญ

.....
.....

๔. ณ บ้านหลังหนึ่ง ชายชราเจ้าของบ้านจุดเทียนไขเพื่อให้แสงสว่าง เนื่องจากสมัยนั้นยังไม่มีไฟฟ้าใช้ยิ่งเทียนใกล้จะหมดแท่งก็กลับยิ่งเปล่งแสงสว่างมากขึ้น มันจึงคุยอวดกับเจ้าของบ้านว่า “แสงเทียนของข้าสว่างกว่าดวงดาว ดวงจันทร์และดวงอาทิตย์อีกนะ” เจ้าเทียนไขพูดไม่ทันจะขาดคำ ทันใดนั้น ก็มีสายลมพัดผ่านมาทางหน้าต่างทำให้เทียนดับวูบลงทันที เจ้าของบ้านจึงพูดกับเทียนไขว่า “ดวงดาว ดวงจันทร์ และดวงอาทิตย์นั้น สามารถให้แสงสว่างได้โดยไม่ต้องมีผู้ใดจุดและยากที่จะดับแต่เจ้านอกจากจะต้องมีคนมาจุดให้ติดไฟแล้วยังให้แสงสว่างได้ไม่นาน แค່สายลมวูบหนึ่งที่พัดมาก็สามารถดับเจ้าได้แล้ว เพราะฉะนั้นเจ้าอย่าได้หยิ่งทะนงตนไปนักเลย เจ้าเทียนไข”

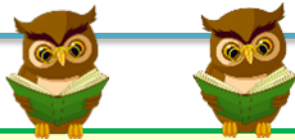
ที่มา : " อีสป ". นิทานอีสป เรื่อง เทียนแข่งแสง. สืบค้นเมื่อ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๙.

จาก https://www.kalyanamitra.org/th/Aesop_detail.php?page=๔๐๑๓

สรุปใจความสำคัญ

.....

.....

๕. มะขามป้อม เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก-กลาง ที่จัดเป็นยาอายุวัฒนะ เพราะมีสรรพคุณเพียบในแทบทุกส่วนของต้น แต่ที่รู้จักกันดีก็คือ ผลของมะขามป้อมจะมีรสเปรี้ยวมากๆ แต่ก็ชุ่มคอและให้วิตามินซีสูงมาก เช่นกัน ดังนั้น จึงมีคนนำผลมะขามป้อมสดมาใช้เป็นยาแก้หวัด แก้ไอ ละลายเสมหะ รักษาโรคเลือดออกตามไรฟัน

ที่มา : กระปุก Health. เคล็ดลับลับ รับมือความเครียดสมุนไพรเพื่อสุขภาพ. สืบค้นเมื่อ

๒ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <https://health.kapook.com/view๓๗๘๒๗.html>

สรุปใจความสำคัญ

.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนน ✎ ตอบถูกต้องตรงตามใจความ ได้ข้อละ ๒ คะแนน

✎ ตอบถูกต้องเป็นบางส่วน ได้ข้อละ ๑ คะแนน ✎ ตอบไม่ตรงหรือไม่ตอบ ได้ข้อละ ๐ คะแนน

☐ ไม่ผ่านเกณฑ์ ได้ ๐-๗ คะแนน ☐ ผ่านเกณฑ์ ได้ ๘-๑๐ คะแนน

ใบความรู้ที่ ๓

วิธีการอ่านจับใจความด้วยเทคนิค SQ๔R

๑. Survey (S) อ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง การอ่าน ในขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป การอ่านคร่าวๆ จะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวคิดต่างได้

๒. Question (Q) การตั้งคำถาม จะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น ดังนั้นจึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว และที่สำคัญก็คือ คำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่านในเวลาเดียวกันก็ควรจะต้องถามตัวเองดูว่าใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไร อย่างไรก็ตามควรพยายามตั้งคำถามให้ได้เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด

๓. Read (R) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้นๆ ซ้ำอย่างละเอียด และในขณะเดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญๆ โดยแท้จริง ขณะที่กำลังอ่านอยู่ถ้านึกคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธีจดบันทึกไว้ในที่ว่างริมหน้าหนังสือก่อนแล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้รับคำตอบที่ต้องการ

๔. Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ ๓ โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

๕. Recite (R) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

๖. Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิจัย บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิม โดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

ที่มา : ธารทิพย์ แก้วเหลี่ยม. วิธีการอ่านแบบ SQ๔R . สืบค้นเมื่อ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘.

จาก <http://gotoknow.org/blog/sairung/๒๔๔๕๓๑>

แบบฝึกเสริมทักษะที่ ๕

ขั้นตอนที่ ๑ Survey (S) การอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง

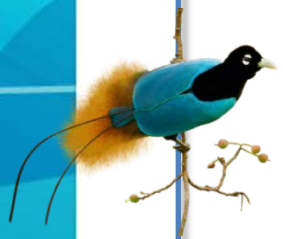
คำชี้แจง นักเรียนอ่านใบความรู้ เรื่อง การวิธีการอ่านจับใจความด้วยเทคนิค SQ๔R โดยสำรวจเนื้อหาอย่างรวดเร็วแล้วตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ชื่อเรื่อง

๒. ผู้แต่ง/ที่มา

๓. จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง

๔. สาระสำคัญ

เกณฑ์การให้คะแนน ☞ ตอบถูกต้องตรงตามใจความ ได้ข้อละ ๒ คะแนน

☞ ตอบถูกต้องเป็นบางส่วน ได้ข้อละ ๑ คะแนน ☞ ตอบไม่ตรงหรือไม่ตอบ ได้ข้อละ ๐ คะแนน

☐ ไม่ผ่านเกณฑ์ ได้ ๐-๕ คะแนน ☐ ผ่านเกณฑ์ ได้ ๖-๘ คะแนน

แบบฝึกเสริมทักษะที่ ๖

ขั้นตอนที่ ๒ Question (Q) การตั้งคำถาม

คำชี้แจง นักเรียนอ่านใบความรู้แล้วตั้งคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่สุด จำนวน ๕ คำถาม

ตัวอย่าง ใบความรู้นี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร

๑. คำถามที่ ๑

.....

.....

๒. คำถามที่ ๒

.....

.....

๓. คำถามที่ ๓

.....

.....

๔. คำถามที่ ๔

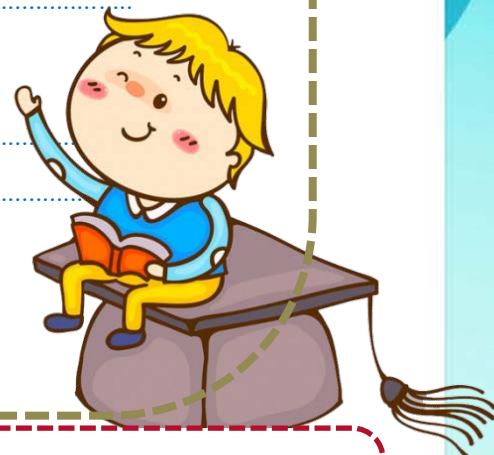
.....

.....

๕. คำถามที่ ๕

.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนน ☞ ตอบถูกต้องตรงตามใจความ ได้ข้อละ ๒ คะแนน

☞ ตอบถูกต้องเป็นบางส่วน ได้ข้อละ ๑ คะแนน ☞ ตอบไม่ตรงหรือไม่ตอบ ได้ข้อละ ๐ คะแนน

☐ ไม่ผ่านเกณฑ์ ได้ ๐-๗ คะแนน

☐ ผ่านเกณฑ์ ได้ ๘-๑๐ คะแนน

แบบฝึกเสริมทักษะที่ ๗

ขั้นตอนที่ ๓ Read (R๑) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถาม

คำชี้แจง นักเรียนอ่านใบความรู้แล้วตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นตอนที่ ๒

ตัวอย่าง ใบความรู้นี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร - > วิธีการอ่านจับใจความด้วยเทคนิค SQ๔R

๑. คำถามที่ ๑

.....

.....

๒. คำถามที่ ๒

.....

.....

๓. คำถามที่ ๓

.....

.....

๔. คำถามที่ ๔

.....

.....

๕. คำถามที่ ๕

.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนน ☞ ตอบถูกต้องตรงตามใจความ ได้ข้อละ ๒ คะแนน

☞ ตอบถูกต้องเป็นบางส่วน ได้ข้อละ ๑ คะแนน ☞ ตอบไม่ตรงหรือไม่ตอบ ได้ข้อละ ๐ คะแนน

☐ ไม่ผ่านเกณฑ์ ได้ ๐-๕ คะแนน

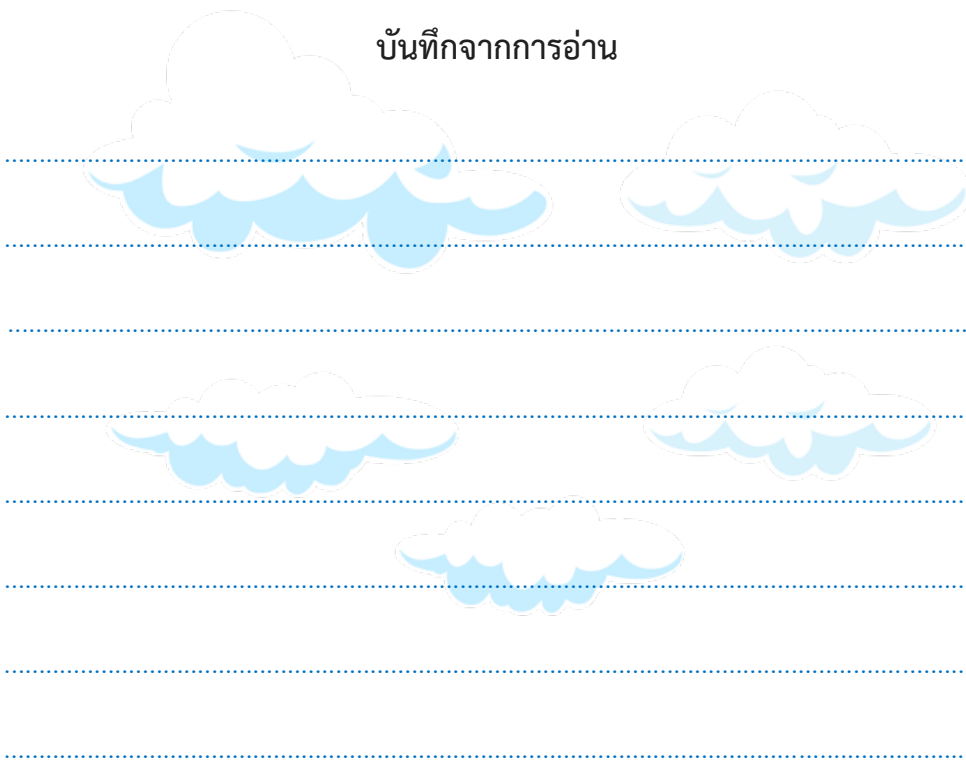
☐ ผ่านเกณฑ์ ได้ ๖-๘ คะแนน

แบบฝึกเสริมทักษะที่ ๘

ขั้นตอนที่ ๔ Record (R๒) การจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ตามความเข้าใจของตนเอง

คำชี้แจง นักเรียนอ่านใบความรู้แล้วจดบันทึกข้อความที่สำคัญอย่างย่อ ตามความเข้าใจของตนเอง

บันทึกจากการอ่าน

เกณฑ์การให้คะแนน ✎ เขียนครอบคลุมถูกต้องครอบคลุมเนื้อหา ได้ ๕ คะแนน

✎ เขียนครอบคลุมเนื้อหาบางส่วนมาก ได้ ๔ คะแนน ✎ เขียนครอบคลุมเนื้อหาบางส่วน ได้ ๓ คะแนน

✎ เขียนแต่ไม่ตรงเนื้อหาได้ ๑ คะแนน ✎ ไม่เขียนเลย ได้ ๐ คะแนน

☐ ไม่ผ่านเกณฑ์ ได้ ๐-๓ คะแนน ☐ ผ่านเกณฑ์ ได้ ๔-๕ คะแนน

แบบฝึกเสริมทักษะที่ ๙

ขั้นตอนที่ ๕ Recite (R๓) การเขียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้จำนวนการเขียนของตนเอง

คำชี้แจง นักเรียนอ่านใบความรู้ สรุปใจความสำคัญเป็นแผนผังความคิด แล้วเรียบเรียง
โดยใช้จำนวนการเขียนของตนเอง

เกณฑ์การให้คะแนน ✎ เขียนครอบคลุมถูกต้องครบถ้วนเนื้อหา ได้ ๕ คะแนน

✎ เขียนครอบคลุมเนื้อหาบางส่วนมาก ได้ ๔ คะแนน ✎ เขียนครอบคลุมเนื้อหาบางส่วน ได้ ๓ คะแนน

✎ เขียนแต่ไม่ตรงเนื้อหาได้ ๑ คะแนน ✎ ไม่เขียนเลย ได้ ๐ คะแนน

☐ ไม่ผ่านเกณฑ์ ได้ ๐-๓ คะแนน

☐ ผ่านเกณฑ์ ได้ ๔-๕ คะแนน

แบบฝึกเสริมทักษะที่ ๑๐

ขั้นตอนที่ ๖ Reflect (R๔) การวิเคราะห์ วิจารณ์ เรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น

คำชี้แจง นักเรียนอ่านใบความรู้ แล้ววิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นจากการอ่าน ประเด็นที่กำหนดให้

๑. นักเรียนคิดว่าการอ่านจับใจความแบบ SQ๔R มีประโยชน์อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

๒. หากนักเรียนนำวิธีการอ่านจับใจความแบบ SQ๔R ไปใช้ในการเรียนทุกวิชา จะส่งผลอย่างไรกับนักเรียน

.....

.....

.....

๓. นักเรียนคิดว่าสิ่งใดที่ส่งผลให้แต่ละคนอ่านจับใจความได้แตกต่างกัน

.....

.....

.....

.....

.....

๔. นักเรียนคิดว่า การตั้งคำถาม มีส่วนช่วยในการอ่านจับใจความอย่างไร

.....

.....

.....

๕. นักเรียนสามารถนำวิธีการอ่านจับใจความแบบ SQ๔R ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนน ☞ ตอบถูกต้องตรงตามคำถาม ได้ข้อละ ๒ คะแนน

☞ ตอบถูกต้องเป็นบางส่วน ได้ข้อละ ๑ คะแนน ☞ ตอบไม่ตรงหรือไม่ตอบ ได้ข้อละ ๐ คะแนน

☐ ไม่ผ่านเกณฑ์ ได้ ๐-๗ คะแนน ☐ ผ่านเกณฑ์ ได้ ๘-๑๐ คะแนน

ใบความรู้ที่ ๔

ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ความหมายของข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ข้อเท็จจริง พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ (๒๕๕๖ : ๑๐๗๑)
ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง “ข้อความหรือเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือเป็นอยู่ตามจริง”

ข้อคิดเห็นนั้น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ (๒๕๕๖ : ๑๐๗๑)
ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง “ความเห็น”

ข้อเท็จจริง คือ ข้อความหรือเหตุการณ์ที่มีความเป็นไปได้ มีความสมจริง มีหลักฐานเชื่อถือได้
มีความสมเหตุสมผล เช่น ถ้าฝนตกในเวลาที่แดดออกเราจะมองเห็นรุ้งกินน้ำ ข้อความนี้เป็น
ข้อเท็จจริง เพราะมีความสมจริง เป็นไปได้ พิสูจน์ได้

ข้อคิดเห็น เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึก แสดงความคาดคะเนหรือข้อความที่แสดงทรรศนะ
ของผู้พูดที่สอดแทรกเข้าไปในข้อความที่พูดเพื่อแสดงความคิดเห็นส่วนตัว เช่น ชีวิตที่มีแต่ความสุข
เพียงอย่างเดียวเป็นชีวิตที่น่าเบื่อหน่ายมาก ข้อความนี้เป็นข้อคิดเห็น เพราะเป็นความรู้สึกหรือ
ความคิดเห็นส่วนตัว

ความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
๑. มีความเป็นไปได้เสมอ	๑. แสดงความรู้สึก
๒. มีความเป็นจริง	๒. แสดงการคาดคะเน
๓. มีหลักฐานอ้างอิงพิสูจน์ได้	๓. เป็นข้อเสนอแนะ
๔. มีความสมเหตุสมผล	๔. แสดงความคิดเห็นของผู้เขียนเอง
	๕. เป็นความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล

ตัวอย่างข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง

๑. การทำสะพานข้ามถนนช่วยให้การจราจรคล่องตัวขึ้น
๒. วิตามินซี มีอยู่ในผักสด ผลไม้สด ส้ม มะเขือเทศ และสับปะรด
๓. จมูกข้าวมีสารสำคัญมากมาย เช่น วิตามินบี วิตามินเอ โปแทสเซียม ฟอสฟอรัส และที่น่าสนใจ อีกชนิดหนึ่ง คือ เลซิทินที่ช่วยบำรุงสมอง
๔. ปลาทะเลมีธาตุไอโอดีน ซึ่งช่วยป้องกันโรคคอพอก

ตัวอย่างข้อความที่เป็นข้อคิดเห็น

๑. เงินสามารถซื้อสิ่งที่เราต้องการได้ทุกอย่าง
๒. หากฝูงกาบินมาจับหลังคาบ้าน เป็นลางบอกเหตุว่าจะมีเรื่องร้ายเกิดขึ้นแก่ผู้ที่ป็นเจ้าของบ้าน
๓. ความรักเปรียบเหมือนน้ำอมฤต ช่วยชุบชีวิตให้สดชื่น มีชีวิตชีวา
๔. ถ้าเพิ่มเงินเดือนให้ข้าราชการทุกคน จะทำให้การทุจริตต่อหน้าที่ลดลง เพราะ การฉ้อราษฎร์บังหลวง อย่างในปัจจุบัน เพราะข้าราชการมีรายได้น้อย

แบบฝึกเสริมทักษะที่ ๑๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข้อความต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมายให้ตรงกับข้อความที่เลือก

ตอนที่ ๑

ข้อ	ข้อความ	ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
๑	ประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข		
๒	โรงเรียนของเรา บรรยากาศดีมาก		
๓	ยาเสพติดมีโทษต่อร่างกาย		
๔	ชีวิตคือการต่อสู้ ศัตรูคือยาชูกำลัง		
๕	การปลูกยางพาราเป็นอาชีพที่สำคัญของคนภาคใต้		
๖	คุณยายขับถ่ายดีขึ้นเพราะทานผักมากขึ้น		
๗	มัจฉานูเป็นลูกของหนูมานานกับนางสุวรรณมัจฉา		
๘	จังหวัดตรังอยู่ทางตอนใต้ของประเทศไทย		
๙	ถ้าประเทศไทยไม่มีการโกงกิน ประเทศของเราจะก้าวหน้าเทียบเทียมประเทศตะวันตกแน่นอน		
๑๐	คนที่มีการศึกษาดีจะรู้กฎหมายดีกว่าผู้ที่การศึกษา น้อย		

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูก ได้ข้อละ ๑ คะแนน

☐ ไม่ผ่านเกณฑ์ ได้ ๐-๗ คะแนน

☐ ผ่านเกณฑ์ ได้ ๘-๑๐ คะแนน

ตอนที่ ๒

ให้นักเรียนยกตัวอย่างข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น อย่างละ ๕ ข้อความ

ข้อเท็จจริง

๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....
๕. ....

ข้อคิดเห็น

๑. ....
๒. ....
๓. ....
๔. ....
๕. ....

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูก ได้ข้อละ ๑ คะแนน

☐ ไม่ผ่านเกณฑ์ ได้ ๐-๗ คะแนน

☐ ผ่านเกณฑ์ ได้ ๘-๑๐ คะแนน

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมายกากบาท X ลงในกระดาษคำตอบ

๑. ใจความสำคัญของเรื่อง เราจะพบได้ในส่วนใดของเรื่อง

- ก. ตอนต้นของเรื่อง
- ข. ตอนท้ายของเรื่อง
- ค. ตอนกลางของเรื่อง
- ง. ทั้งตอนต้น ตอนกลาง และตอนท้ายของเรื่อง

๒. ข้อใดคือหลักการอ่านจับใจความสำคัญ

- ก. ค้นหาสาระ
- ข. ค้นหาข้อคิดเห็น
- ค. ค้นหาข้อเท็จจริง
- ง. ค้นหาความสำคัญ

๓. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. ใจความสำคัญคือข้อความที่เป็นความจริง ไม่ใช่ข้อคิดเห็น
- ข. เราไม่ควรใช้สำนวนภาษาของตนเอง เมื่อต้องการสรุปใจความสำคัญ
- ค. การอ่านจับใจความสำคัญ คือ การเพื่อเก็บรายละเอียดให้ได้มากที่สุด
- ง. ใจความสำคัญของข้อความหนึ่งๆ หรือย่อหน้าหนึ่งๆ ส่วนมากจะมีเพียงประการเดียว

๔. ใจความสำคัญมีลักษณะอย่างไร

- ก. เป็นคำ
- ข. เป็นวลี
- ค. เป็นประโยค
- ง. เป็นอนุเจต

อ่านเรื่องต่อไปนี แล้วตอบคำถามข้อ ๕ - ๘

เครื่องดื่มน้ำเพื่อสุขภาพที่สมบูรณ์แบบที่สุด เมื่อมีการประชุมหลายบริษัท เขาเสิร์ฟน้ำขิงร้อน แทนเครื่องดื่มอย่างอื่น ผู้เข้าร่วมประชุมพอใจที่จะดื่มน้ำมาก เพราะน้ำขิงเป็นยาดสมุนไพรบำรุงสุขภาพอนามัย นอกจากน้ำขิงจะดื่มสดชื่นแล้ว ยังคุณธรรมาของร่างกาย ขับลม แก้อาการท้องอืดได้อีกด้วย

๕. สารที่ได้อ่านเป็นสารประเภทใด

- ก. ให้ข้อคิด
- ข. เชิญชวน
- ค. ให้ความรู้
- ง. ให้ความเพลิดเพลิน

๖. จากเรื่องที่ได้อ่าน ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น

- ก. น้ำขิงมีผลต่อสุขภาพ
- ข. น้ำขิงเป็นเครื่องดื่มชนิดร้อน
- ค. ในการประชุมมีการเสิร์ฟเครื่องดื่ม
- ง. เครื่องดื่มน้ำเพื่อสุขภาพที่สมบูรณ์แบบที่สุด

๗. “คุณธรรมา” หมายความว่าอย่างไร

- ก. ดูแลผิวพรรณ หน้าตา เลือดลม
- ข. คุณธรรมาที่อยู่ในร่างกายให้เป็นปกติ
- ค. ทำให้ธาตุทั้งสี่ในร่างกายเป็นปกติอย่างสม่ำเสมอ
- ง. คุณ ดูแล รักษาให้ระบบต่างๆ ในร่างกายทุกระบบมีพลัง

๘. ใจความสำคัญของข้อความนี้ คือข้อใด

- ก. เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ เพื่อความแข็งแรงของร่างกายคือน้ำขิง
- ข. ขิงช่วยให้สุขภาพสมบูรณ์ ร่างกายสดชื่น ในการประชุมมักจะใช้กัน
- ค. น้ำขิงร้อนๆ ช่วยทำให้สุขภาพสมบูรณ์ร่างกายสดชื่น มีผู้นิยมใช้กันแพร่หลาย
- ง. เครื่องดื่มที่สามารถคุมธาตุของร่างกาย ขับลม แก้อท้องเพื่อเรอเปรี้ยว คือน้ำขิงเท่านั้น

๙. การอ่านจับใจความข้อความส่วนใดที่ไม่ควรตัดออกไป

- ก. ชื่อเรื่อง
- ข. ตัวอย่าง
- ค. คำอธิบาย
- ง. การให้เหตุผล

๑๐. การที่จะเข้าใจเรื่องราวในหนังสือผู้อ่านต้องใช้วิธีอ่านอย่างไร

- ก. อ่านตีความตลอดทั้งเรื่อง
- ข. อ่านจับใจความสำคัญ
- ค. อ่านแล้วสรุปใจความสำคัญของเรื่อง
- ง. อ่านแล้วหาความหมายของคำในเรื่อง

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูก ได้ข้อละ ๑ คะแนน

☐ ไม่ผ่านเกณฑ์ ได้ ๐-๗ คะแนน

☐ ผ่านเกณฑ์ ได้ ๘-๑๐ คะแนน

เฉลย
แบบทดสอบ
และแบบฝึกเสริมทักษะ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

๑. ก

๒. ง

๓. ค

๔. ง

๕. ก

๖. ข

๖. ข

๗. ง

๘. ค

๙. ค

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

๑. ง

๒. ก

๓. ง

๔. ค

๕. ข

๖. ง

๗. ค

๘. ค

๙. ก

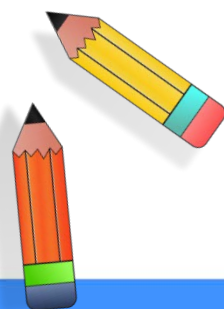
๑๐. ข

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ ๑

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงหน้าข้อความที่ถูกต้องและทำเครื่องหมายผิด (✗) ลงหน้าข้อความที่ผิด

- ✓ ตัวอย่าง การอ่านอย่างคร่าวๆ พอเข้าใจ คือ ขั้นตอนแรกของการอ่านจับใจความสำคัญ
- ✓ ๑. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
- ✓ ๒. ใจความสำคัญเป็นแก่นของย่อหน้าสามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่นๆ ในย่อหน้านั้นและสามารถเป็นใจความหรือประโยคเดี่ยวๆ ได้
- ✗ ๓. การที่รู้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ไม่ใช่วิธีการจับใจความสำคัญ
- ✗ ๔. การหาใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าทำได้โดยขีดเส้นใต้แล้วนำมาเรียงต่อกัน โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง
- ✗ ๕. ไม่ควรใช้สำนวนภาษาของตนเองในการเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่
- ✓ ๖. แม้ว่าจะตัดข้อความส่วนอื่นออก คงไว้แต่ใจความสำคัญก็ยังสามารถเข้าใจเนื้อหาได้
- ✓ ๗. ใจความสำคัญอาจปรากฏอยู่ส่วนต้น ส่วนท้าย หรือส่วนกลางของย่อหน้า หรือทั้งส่วนต้นและส่วนปลายก็ได้
- ✓ ๘. การทำบันทึกย่อเป็นส่วนหนึ่งของการอ่านจับใจความสำคัญที่ดีและได้ผล
- ✗ ๙. เราต้องอ่านข้อความทั้งหมดของย่อหน้าอย่างละเอียดจึงจะเข้าใจใจความสำคัญได้
- ✗ ๑๐. ใจความสำคัญที่มีลักษณะเป็นประโยค ส่วนมากจะไม่ปรากฏอยู่ต้นข้อความ

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ ๒

คำชี้แจง ให้พิจารณาคำที่กำหนดให้ ว่าคำใดไม่เข้าพวก

๑. จักรยาน รถตู้ เฮลิคอปเตอร์ รถไฟ ซาเล้ง

คำตอบ เฮลิคอปเตอร์

๒. วินัย กฎ ระเบียบ ฝ่าฝืน ข้อบังคับ

คำตอบ ฝ่าฝืน

๓. รื่นเริง สนุกสนาน วุ่นวาย เฮฮา ครื้นเครง

คำตอบ วุ่นวาย

๔. บุปผา บุขบา โกสุม อัมพร มาลี

คำตอบ อัมพร

๕. ถ้วย ช้อน ชาม กะละมัง จาน

คำตอบ ช้อน

๖. เคารพ รัก เรียบร้อย นับถือ บูชา

คำตอบ เรียบร้อย

๗. ระลึกถึง ห่วงหา เวทนา อารมณ์ คิดถึง

คำตอบ เวทนา

๘. โกโก้ โอวัลติน ชา ปาล์ม กาแฟ

คำตอบ ปาล์ม

๙. ตึกแก จิ้งจก จระเข้ จิ้งเหลน กิ้งก่า

คำตอบ จระเข้

๑๐. บิดา มารดา น้องชาย สะไ้ ยายทวด

คำตอบ สะไ้

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้ประโยคที่เป็นใจความสำคัญ

๑. คงปฏิเสธไม่ได้ว่าใน ปัจจุบันโลกของเรามีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่มีความรุนแรงมากขึ้น อาทิ ภาวะโลกร้อนที่ส่งผลให้สภาพภูมิอากาศมีความแปรปรวนเพิ่มขึ้นในหลายพื้นที่ ภาวะมลพิษทางน้ำและอากาศ สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ไม่ดี สิ่งเหล่านี้ล้วนมาจากการกระทำของมนุษย์ ที่ขาดความรับผิดชอบ และยังไม่ได้ รับการแก้ไขหรือพัฒนาให้ดีขึ้น

ที่มา : นายกฤษฎา หิรัญสี. (๒๕๖๐). ก้าวแรก “แนวคิดการธนาคารที่ยั่งยืน”. กรุงเทพฯ : ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย.

๒. โคลิค หรือ โคลิค (Colic หรือ Baby colic) เป็นอาการที่พบได้บ่อยในเด็กแรกเกิดอายุตั้งแต่ ๓ สัปดาห์ถึง ๓ เดือน เด็กจะร้องมาก ร้องนานและมักชอบร้องตอนกลางคืน โดยจะร้องจนตัวงอ ทำให้เกิดความเครียดและความวิตกกังวลกับพ่อแม่และครอบครัวมาก คนรุ่นก่อนจึงมักเรียกว่า “เด็กร้องรื้อยวัน” อาการที่ทำให้เกิดเป็นเรื่องของ การปวดท้อง ไม่สบายท้องของเด็ก

ที่มา : อรุณี เจตศรีสุภาพ. โคลิค (Baby colic) : เด็กร้องรื้อยวัน. สืบค้นเมื่อ

๑๒ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <http://haamor.com/th/โคลิค/>

๓. คนหัวล้านมักจะเจ้าชู้และเจ้าเล่ห์ ซึ่งได้ต้นแบบมาจากขุนช้างในวรรณคดี ทำให้คนโบราณเชื่อว่า คนลักษณะแบบนี้จะมีนิสัยเหมือนขุนช้าง

ที่มา : สนุกดอทคอม. ๖๐ ความเชื่อของไทย ไม่เชื่ออย่าลบหลู่. สืบค้นเมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <http://horoscope.sanook.com/๖๓๙๖๑/>

๔. สังคมไทยเคารพศรัทธาต่อพระภิกษุมาก เนื่องเพราะเชื่อว่า พระภิกษุ นั้นเป็นผู้มีความรู้มากกว่าฆราวาส เป็นผู้ทรงศีล ย่อมพูดแต่สิ่งเท็จจริง และเป็นครูบาอาจารย์ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนที่มีต่อวัดจึงผูกพันแน่นกับวิถีชีวิตของ ทุกคนนับแต่เกิดจนตาย คำสั่งสอนจึงได้รับความเชื่อถืออย่างไร้ความคลางแคลงใจ ดังนั้น พระสงฆ์จึงกลายเป็นที่พึ่งของสังคมในทุกๆ เรื่อง ไม่ว่าในทางที่เป็นมงคลและอัปมงคล

ที่มา : ธรรมรัตน์ แววศรี. ความสำคัญของวัดที่มีต่อวิถีชีวิตคนไทย. สืบค้นเมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <http://thammarat๕๒๖๓.blogspot.com/>

๕. ศิลปะแห่งการฟังนั้นไม่ได้หมายถึงการนั่งนิ่ง ปล่อยให้คนอื่นพูดอย่างเดียว แล้วฟังเหมือนฟังเทศน์ การทำเช่นนั้นง่ายเกินไปกว่าที่จะนับว่าเป็นศิลปะ ศิลปะการฟังจึงหมายถึงความสามารถที่จะชักจูงผู้พูดให้หันเหเข้าหาเรื่องที่เขานัดที่สุด คือแสดงให้เห็นว่า ตนกำลังฟังคำพูดของเขาด้วยความตั้งใจ อยากรู้อยากฟังจริงๆ รู้จักสอดคำถามในโอกาสที่เหมาะสม รู้จักปล่อยให้ผู้พูด พูดจนสิ้นกระแสความ และรู้จักช่วยผู้พูดที่กำลังหมดเรื่องพูดให้กลับมีเรื่องขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เขาพูดได้ต่อไป

ที่มา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตวังไกลกังวล. การอ่าน. สืบค้นเมื่อ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <http://www.kkw.rmutr.ac.th/thai๑/webpages/postest.html>

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วสรุปใจความสำคัญ

๑. เครียด คือภาวะทางร่างกายและจิตใจที่แสดงอาการต่างๆ ตอบสนองต่อสถานการณ์ ความเปลี่ยนแปลง ความต้องการ หรือความคับข้องใจที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน จนทำให้เกิดความไม่สบายใจ และหากเกิดความเครียดมากๆ ก็อาจนำไปสู่การเกิดปัญหาสุขภาพได้ ดังนั้น ทุกคนควรมีวิธีจัดการและรับมือกับความเครียด เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและความสุขสมดังใจในชีวิต

ที่มา : POPPAD. **เคล็ดไม่ลับ รับมือความเครียด**. สืบค้นเมื่อ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๙.
จาก <https://www.pobpad.com/เคล็ดไม่ลับ-รับมือกับความเครียด>

สรุปใจความสำคัญ

ทุกคนควรมีวิธีจัดการและรับมือกับความเครียด เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและ
ความสุขสมดังใจในชีวิต

๒. การผัดวันประกันพรุ่งในระยะยาวเป็นสาเหตุของความผิดหวังในชีวิต การที่เราผัดวันประกันพรุ่งเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ในแต่ละวัน มันจะทำให้เราผัดวันประกันพรุ่ง ทำให้เราเสียเวลา เสียโอกาสที่จะทำงานตามเป้าหมายให้เสร็จ แต่พอใกล้ถึงวันกำหนดส่ง เราจะรีบทำงานนั้นอย่างเอาเป็นเอาตาย ทำให้เราลืมเรื่องสนุกเล็กๆ น้อยๆ แล้วมุ่งมั่นปั่นงานให้เสร็จ แต่ถ้างานนั้นไม่มีกำหนดส่ง เราก็มักจะผัดวันประกันพรุ่งไปเรื่อยๆ ทำให้ในระยะยาวเราจะรู้สึกผิดและทำให้เราไม่มีความสุขได้

ที่มา : Nice to fit. **แรงบันดาลใจ**. สืบค้นเมื่อ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๙.
จาก <https://www.nicetofit.com/>

สรุปใจความสำคัญ

การผัดวันประกันพรุ่งในระยะยาวเป็นสาเหตุของความผิดหวังในชีวิต

๓.

เด็กๆ วัยรุ่นบอกว่าการที่เขาแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีนั้นจริงๆ แล้วเขาเสียใจมาก รู้สึกผิด รู้ว่าไม่ดีแต่เขาก็ยังไม่อยากจะทำในเวลานั้น แปลความหมายของความรู้สึกนี้ได้ว่าเป็นเพราะ ยังคงมีความรู้สึกต่อต้านผู้ใหญ่อยู่ซึ่งเป็นภาวะปกติของวัยรุ่น จุดนี้เป็นจุดที่ผู้ใหญ่ต้องระวังเป็นพิเศษสักหน่อยในการแสดงอารมณ์กับวัยรุ่น การใช้อารมณ์จะก่อให้เกิดผลเสียมากทีเดียว ดังนั้นใช้เหตุผลดีกว่าครับ

ที่มา : Momypedia. **เข้าใจนิสัยวัยรุ่น**. สืบค้นเมื่อ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <http://www.rakluke.com>

สรุปใจความสำคัญ

พ่อแม่ควรใช้เหตุผลกับวัยรุ่นมากกว่าอารมณ์

๔.

ณ บ้านหลังหนึ่ง ชายชราเจ้าของบ้านจุดเทียนไขเพื่อให้แสงสว่าง เนื่องจากสมัยนั้นยังไม่มีไฟฟ้าใช้ยิ่งเทียนใกล้จะหมดแท่งก็กลับยิ่งเปล่งแสงสว่างมากขึ้น มันจึงคุยอวดกับเจ้าของบ้านว่า “แสงเทียนของข้าสว่างกว่าดวงดาว ดวงจันทร์และดวงอาทิตย์อีกนะ” เจ้าเทียนไขพูดไม่ทันจะขาดคำ ทันใดนั้น ก็มีสายลมพัดผ่านมาจากหน้าต่างทำให้เทียนดับวูบลงทันที เจ้าของบ้านจึงพูดกับเทียนไขว่า “ดวงดาว ดวงจันทร์ และดวงอาทิตย์นั้น สามารถให้แสงสว่างได้โดยไม่ต้องมีผู้ใดจุดและยากที่จะดับแต่เจ้านอกจากจะต้องมีคนมาจุดให้ติดไฟแล้วยังให้แสงสว่างได้ไม่นาน แค่สายลมวูบหนึ่งที่พัดมาก็สามารถดับเจ้าได้แล้ว เพราะฉะนั้นเจ้าอย่าได้หยิ่งทะนงตนไปนักเลย เจ้าเทียนไข”

ที่มา : " อีสป ". นิทานอีสป เรื่อง เทียนแข่งแสง. สืบค้นเมื่อ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก https://www.kalyanamitra.org/th/Aesop_detail.php?page=๔๐๑๓

สรุปใจความสำคัญ

จงรู้หน้าที่ของตนเอง และอย่าทะนงตน นำตนเองไปเปรียบกับผู้อื่น

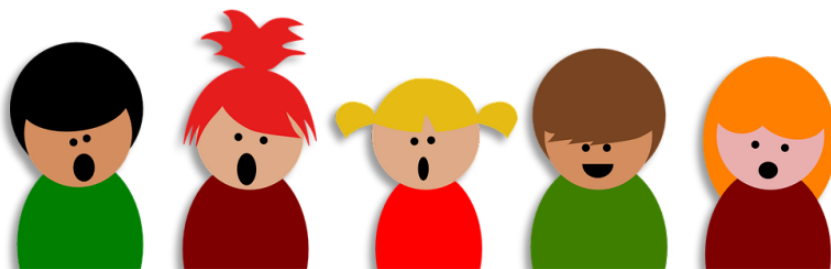

๕. มะขามป้อม เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็ก-กลาง ที่จัดเป็นยาอายุวัฒนะ เพราะมีสรรพคุณเพียบ
ในแทบทุกส่วนของต้น แต่ที่รู้จักกันดีก็คือ ผลของมะขามป้อมจะมีรสเปรี้ยวมากๆ แต่ก็ชุ่มคอ
และให้วิตามินซีสูงมาก เช่นกัน ดังนั้น จึงมีคนนำผลมะขามป้อมสดมาใช้เป็นยาแก้หวัด แก้ไอ
ละลายเสมหะ รักษาโรคเลือดออกตามไรฟัน

ที่มา : กระปุก Health. เคล็ดไม่ลับ รับมือความเครียดสมุนไพรเพื่อสุขภาพ. สืบค้นเมื่อ
๒ มีนาคม ๒๕๕๙.จาก<https://health.kapook.com/view๓๗๘๒๗.html>

สรุปใจความสำคัญ

มะขามป้อมสดมาใช้เป็นยาแก้หวัด แก้ไอ ละลายเสมหะ รักษาโรคเลือดออกตาม
ไรฟัน

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ ๕

ขั้นตอนที่ ๑ Survey (S) การอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง

คำชี้แจง นักเรียนอ่านใบความรู้ เรื่อง การวิธีการอ่านจับใจความด้วยเทคนิค SQ๔R โดยสำรวจเนื้อหาอย่างรวดเร็วแล้วตอบคำถามต่อไปนี้

๑. ชื่อเรื่อง

การอ่านจับใจความโดยวิธีการอ่านแบบ SQ๔R

๒. ผู้แต่ง/ที่มา

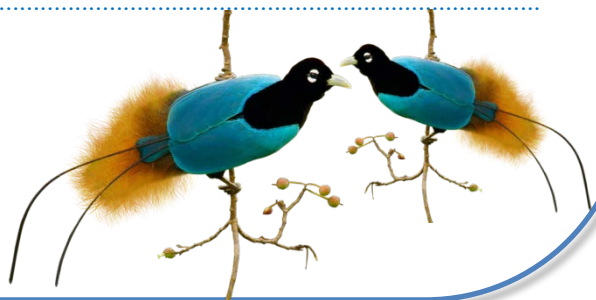
ธารทิพย์ แก้วเหลี่ยม

๓. จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง

เสนอแนะเทคนิควิธีการอ่านจับใจความแบบ SQ๔R

๔. สารสำคัญ

เทคนิควิธีการอ่านจับใจความสำคัญแบบ SQ๔R มี ๖ ขั้นตอน ได้แก่ การอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อจุดสำคัญของเรื่อง การตั้งคำถามเพื่อเพิ่มความเข้าใจในการอ่าน การอ่านอย่างละเอียด เพื่อจับประเด็นและค้นหาคำตอบ การจดบันทึกข้อมูลต่างๆ การเขียนสรุปใจความสำคัญ และการวิเคราะห์ วิวิจารณ์

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ ๖

ขั้นตอนที่ ๒ Question (Q) การตั้งคำถาม

คำชี้แจง นักเรียนอ่านใบความรู้แล้วตั้งคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่สุด จำนวน ๕ คำถาม

ตัวอย่าง ใบความรู้นี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร

๑. คำถามที่ ๑

การอ่านแบบ SQ๔R มีกี่ขั้น อะไรบ้าง

๒. คำถามที่ ๒

การอ่านในขั้น Survey มีจุดมุ่งหมายอย่างไร

๓. คำถามที่ ๓

การอ่านในขั้น Survey แตกต่างจากการอ่านในขั้น Read อย่างไร

๔. คำถามที่ ๔

การเขียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้ภาษาของตนเอง เป็นขั้นตอนใดใน SQ๔R

แตกต่างจากขั้น Record อย่างไร

๕. คำถามที่ ๕

การเขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ หรือขยายความสิ่งที่อ่าน ต้องอาศัย

การเชื่อมโยงสิ่งใดบ้าง

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ ๗

ขั้นตอนที่ ๓ Read (R๑) การอ่านอย่างละเอียดเพื่อหาคำตอบของคำถาม

คำชี้แจง นักเรียนอ่านใบความรู้แล้วตอบคำถามที่ตั้งไว้ในขั้นตอนที่ ๒

ตัวอย่าง ใบความรู้นี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร - > วิธีการอ่านจับใจความด้วยเทคนิค SQ๔R

๑. คำถามที่ ๑

มี ๖ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) Survey ๒) Question ๓) Read ๔) Record
๕) Recite และ ๖) Reflect

๒. คำถามที่ ๒

เป็นการอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง และช่วยใน
การเรียบเรียงแนวคิดจากเรื่องได้

๓. คำถามที่ ๓

ขั้น Survey เป็นการอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง
แต่ในขั้น Read เป็นการอ่านอย่างละเอียด เพื่อจับใจความสำคัญและ
ประเด็นสำคัญของเรื่องเพื่อหาคำตอบที่ต้องการ

๔. คำถามที่ ๔

ขั้น Recite แตกต่างจากขั้น Record คือ เป็นการสรุปใจความสำคัญ
จากการจดบันทึกในขั้น Record

๕. คำถามที่ ๕

ต้องเชื่อมโยงความคิดจากบทที่อ่าน และความรู้เดิมโดยใช้ภาษา
อย่างถูกต้อง

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ ๘

ขั้นตอนที่ ๔ Record (R๒) การจดบันทึกข้อมูลต่างๆ ตามความเข้าใจของตนเอง

คำชี้แจง นักเรียนอ่านใบความรู้แล้วจดบันทึกข้อความที่สำคัญอย่างย่อ ตามความเข้าใจของตนเอง

บันทึกจากการอ่าน

การอ่านจับใจความโดยวิธีการอ่านแบบ SQ๔R เป็นเทคนิคการอ่าน ๖ ขั้นตอน ประกอบด้วย

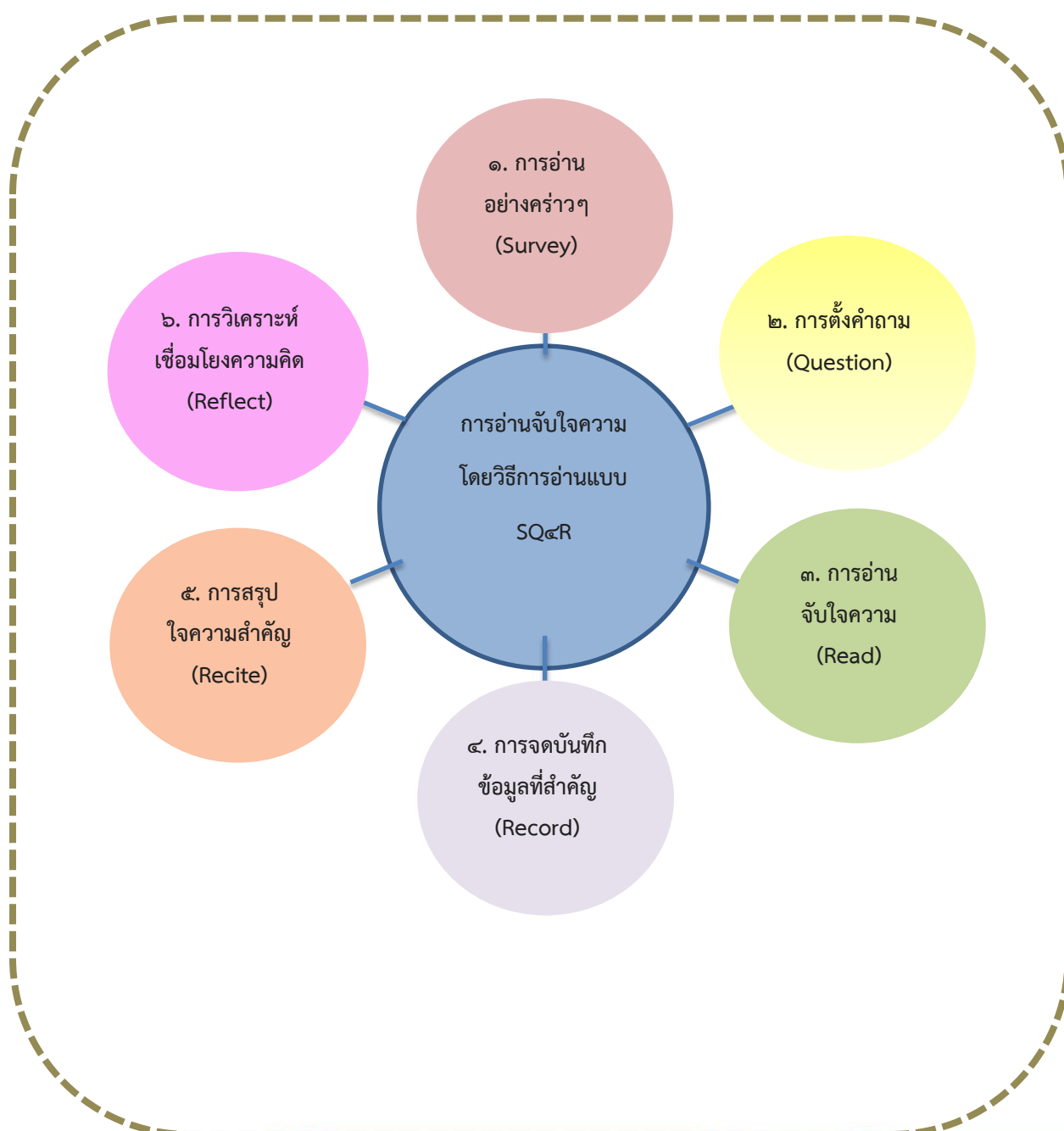
๑. ขั้นอ่านอย่างคร่าวๆ (Survey) เป็นการอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง ใช้เวลาไม่มาก
๒. ขั้นตั้งคำถาม (Question) เป็นการกระตุ้นให้อ่าน และเพิ่มความเข้าใจในการอ่านอย่างมีจุดหมาย โดยถามให้ครอบคลุมใจความสำคัญในประเด็นสำคัญ ใคร ทำอะไร สำคัญอย่างไร เมื่อไร ที่ไหน
๓. ขั้นอ่านอย่างละเอียด (Read) เป็นการอ่านอย่างละเอียด เพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้ และอ่านเพื่อจับใจความและประเด็นสำคัญๆ
๔. ขั้นสรุปความ (Recite) เป็นขั้นสรุปเนื้อหาจากการอ่านโดยใช้ภาษาของตนเอง
๕. ขั้นวิเคราะห์วิจารณ์ (Reflect) เป็นขั้นแสดงความคิดเห็นทั้งทางบวกและทางลบ และขยายความคิดเชื่อมโยงการอ่านกับความรู้เดิม

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ ๙

ขั้นตอนที่ ๕ Recite (R๓) การเขียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้จำนวนการเขียนของตนเอง

คำชี้แจง นักเรียนอ่านใบความรู้ สรุปใจความสำคัญเป็นแผนผังความคิด แล้วเรียบเรียง
โดยใช้จำนวนการเขียนของตนเอง

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ ๑๐

ขั้นตอนที่ ๖ Reflect (R๔) การวิเคราะห์ วิจารณ์ เรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็น

คำชี้แจง นักเรียนอ่านใบความรู้ แล้ววิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นจากการอ่าน ประเด็นที่กำหนดให้

๑. นักเรียนคิดว่าการอ่านจับใจความแบบ SQ๔R มีประโยชน์อย่างไรบ้าง

- ๑) ช่วยให้มีความเข้าใจในการอ่าน และจับประเด็นในการอ่านได้ดี
- ๒) ทำให้สามารถเก็บรายละเอียดของประเด็นสำคัญในเรื่องได้ครบถ้วน
- ๓) ทำให้การอ่านจับใจความเป็นเรื่องที่ย่อยง่ายขึ้น และมีแนวทางในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น

๒. หากนักเรียนนำวิธีการอ่านจับใจความแบบ SQ๔R ไปใช้ในการเรียนทุกวิชา จะส่งผลอย่างไรกับนักเรียน

การเรียนของตนเองคงดีขึ้น เพราะช่วยให้จับใจความสำคัญของเนื้อหาได้ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะ การอ่านเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ทุกอย่าง เมื่อมีเป้าหมาย มีขั้นตอน จะช่วยให้ แนวทางในการอ่าน จดบันทึก สรุปเนื้อหา ตลอดจนวิเคราะห์วิจารณ์ได้ตรงประเด็น

๓. นักเรียนคิดว่าสิ่งใดที่ส่งผลให้แต่ละคนอ่านจับใจความได้แตกต่างกัน

- ๑) ความสามารถในการอ่าน การรู้คำศัพท์ การแปลความหมาย การจับประเด็นสำคัญ
- ๑) เทคนิคการตั้งคำถามและการหาคำตอบจากเนื้อเรื่อง
- ๒) การจดบันทึก และการสรุปข้อมูลให้ถูกต้องตรงประเด็น
- ๓) ประสบการณ์และความรู้เดิมของผู้อ่าน

๔. นักเรียนคิดว่า การตั้งคำถาม มีส่วนช่วยในการอ่านจับใจความอย่างไร

การตั้งคำถาม ทำให้ผู้อ่านอยากรู้และเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น ทำให้มี
จุดมุ่งหมาย และสามารถจับประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่องได้ถูกต้อง ไม่ผิดพลาด

๕. นักเรียนสามารถนำวิธีการอ่านจับใจความแบบ SQ๔R ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

นำไปใช้ได้ในการเรียนทุกกลุ่มสาระ เพราะทุกรายวิชาต้องมียกกรรมการอ่านเป็นพื้นฐาน
สำคัญจะทำให้สามารถจับประเด็นสำคัญของเนื้อหาได้ดีขึ้น รวมทั้ง นำไปใช้ในการอ่านทุกประเภท
เช่น ข่าวสารที่มีมากมายในทุกวันนี้

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะที่ ๑๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข้อความต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมายให้ตรงกับข้อความที่เลือก

ตอนที่ ๑

ข้อ	ข้อความ	ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
๑	ประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข	✓	
๒	โรงเรียนของเรา บรรยากาศดีมาก		✓
๓	ยาเสพติดมีโทษต่อร่างกาย	✓	
๔	ชีวิตคือการต่อสู้ ศัตรูคือยาชูกำลัง		✓
๕	การปลูกยางพาราเป็นอาชีพที่สำคัญของคนภาคใต้	✓	
๖	คุณยายขับถ่ายดีขึ้นเพราะทานผักมากขึ้น		✓
๗	มัจฉานูเป็นลูกของหนูมานานกับนางสุวรรณมัจฉา	✓	
๘	จังหวัดตรังอยู่ทางตอนใต้ของประเทศไทย	✓	
๙	ถ้าประเทศไทยไม่มีการโกงกิน ประเทศของเรา จะก้าวหน้าเทียบเทียมประเทศตะวันตกแน่นอน		✓
๑๐	คนที่มีการศึกษาดีจะรู้กฎหมายดีกว่าผู้ที่การศึกษาน้อย		✓

ตอนที่ ๒

ให้นักเรียนยกตัวอย่างข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น อย่างละ ๕ ข้อความ

ข้อเท็จจริง

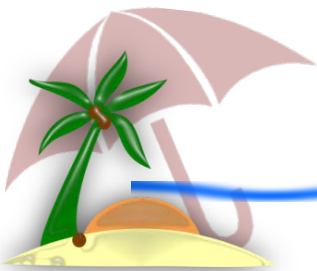

๑. ....นกเป็นสัตว์ปีก ออกลูกเป็นไข่.....
๒. ....พระอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออกและตกทางทิศตะวันตก.....
๓. ....นมแม่มีสารอาหารที่จำเป็นต่อทารก.....
๔. ....การเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนต้องเจอ.....
๕. ....เราใช้ก๊าซออกซิเจนในการหายใจ.....

ข้อคิดเห็น

๑. ....ถ้าทุกคนปฏิบัติตามกฎจราจร จะไม่เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน.....
๒. ....คนที่กตัญญูย่อมมีแต่ความเจริญ.....
๓. ....ประเทศไทยเป็นประเทศที่ผู้คนยิ้มแย้มแจ่มใสที่สุดในโลก.....
๔. ....การนั่งสมาธิ ทำให้จิตใจผ่องใส.....
๕. ....ผู้ที่เล่นกีฬา จะสุขภาพดีกว่าคนที่ไม่ออกกำลังกาย.....

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (๒๕๕๒). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- กระปุก Health. **เคล็ดไม่ลับ รับมือความเครียดสมุนไพรเพื่อสุขภาพ**. สืบค้นเมื่อ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <https://health.kapook.com/view๓๗๘๒๗.html>
- กฤษฎา หิรัญสี. (๒๕๖๐). **ก้าวแรก“แนวคิดการธนาคารที่ยั่งยืน”**. กรุงเทพฯ : ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ. (๒๕๕๓). **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : พี.เพรส.
- ธรรมรัตน์ แววศรี. **ความสำคัญของวัดที่มีต่อวิถีชีวิตคนไทย**. สืบค้นเมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <http://thammarat๕๒๖๓.blogspot.com/>
- ธารทิพย์ แก้วเหลี่ยม. **วิธีการอ่านแบบ SQ๔R**. สืบค้นเมื่อ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๘ จาก <http://gotoknow.org/blog/sairung/๒๔๔๕๓๑>
- ธเนตร. **๑๐๘ อาชีพทำเงิน / ‘มะยงชิด’ ผลไม้รสเลิศหนึ่งปีออกผลแค่ครั้งเดียว**. สืบค้นเมื่อ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <https://news.mthai.com/economy-news/๖๑๘๑๒๙.html>
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตวังไกลกังวล. **การอ่าน**. สืบค้นเมื่อ ๒ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <http://www.kkw.rmutr.ac.th/thai๑/webpages/postest.html>
- ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๕๖). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๐). **ภาษาเพื่อชีวิต**. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- สนุกดอทคอม. **๖๐ ความเชื่อของไทย ไม่เชื่ออย่าลบหลู่**. สืบค้นเมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <http://horoscope.sanook.com/๖๓๙๖๑/>
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ และ ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์. (๒๕๕๒). **สร้างเด็กไทยให้อ่านเก่ง อ่านเร็ว ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓)**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- อรุณี เจตศรีสุภาพ. **โคลิก (Baby colic) : เด็กร้องร่ำวัน**. สืบค้นเมื่อ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <http://haamor.com/th/โคลิก/>
- อิสป. **นิทานอิสป เรื่อง เทียนแข่งแสง**. สืบค้นเมื่อ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก https://www.kalyanamitra.org/th/Aesop_detail.php?page=๔๐๑๓

บรรณานุกรม (ต่อ)

kanruthai๑๘๘. ประเพณีวัฒนธรรม/กิจกรรมของจังหวัดสุโขทัย. สืบค้นเมื่อ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๙.
 จาก <https://sites.google.com/site/kanruthai๑๘๘/home/๕-prapheni-wathnthrrm-kickrrm-khxng-canghwad-sukhothay>

Momypedia. เข้าใจนิสยวัยรุ่น. สืบค้นเมื่อ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <http://www.rakluke.com>

Nice to fit. แร่งบันดลใจ. สืบค้นเมื่อ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๙. จาก <https://www.nicetofit.com/>

POPPAD. เคล็ดไม่ลับ รบมือควมเครียด. สืบค้นเมื่อ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๙.
 จาก <https://www.pobpad.com/เคล็ดไม่ลับ-รบมือกับควมเครียด>

คำรับรอง

ขอรับรองว่า ชุดแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ SQ๔R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วย แบบฝึกเสริมทักษะ ๗ เล่ม ดังนี้

- เล่มที่ ๑ หลักและวิธีจับใจความสำคัญด้วยเทคนิค SQ๔R
- เล่มที่ ๒ การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน
- เล่มที่ ๓ การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ
- เล่มที่ ๔ การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว
- เล่มที่ ๕ การอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี
- เล่มที่ ๖ การอ่านจับใจความสำคัญจากสารโน้มน้าวใจ
- เล่มที่ ๗ การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง

เป็นผลงานของ นางสาวเกศรา ชมเมือง ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ
โรงเรียนบ้านบึงหญ้า จจริงทุกประการ

(นายสิทธิพร พัดกลม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบึงหญ้า